

Lars-Anders Baer
Hallituksen puheenjohtaja
Ruotsin saamelaiskäräjät

Kunnioitetut presidentit

Arvoisat saamelaiskäräjien jäsenet

Hyvät naiset ja herrat

Minulla on suuri kunnia edustaa Ruotsin saamelaiskäräjiä ja lausua muutaman sana Suomen saamelaiskäräjien avajaisissa täällä Utsjoella.

Suomen saamelaiskäräjät on ollut monella tavalla edelläkävijä kansan valitsemana elimenä vuodesta 1973 alkaen, jolloin saamelaisvaltuuskunta perustettiin ja myöhemmin, vuonna 1996 muututtuaan saamelaiskäräjiksi. Suomen saamelaiset ovat vuodesta 1996 alkaen hyväksytyt omaksi kansaksi Suomen perustuslaissa ja saamelaisille on taattu kulttuuri-itsehallinto. Ruotsissa emme ole vielä päässeet niin pitkälle. Ruotsissa perustuslain muutos on tekeillä ja me saamelaiset toivomme, että Ruotsin valtiopäivät seuraa Suomen esimerkkiä ja hyväksyy saamelaisten aseman Ruotsin alkuperäiskansana ja saamelaiset tulevat osaksi ruotsalaista kansanvaltaa.

Saamelaisille ja pohjoismaisilla valtioille on suuri haaste kun YK:n yleiskokous on hyväksynyt alkuperäiskansojen julistuksen 13. syyskuuta 2007. Julistus on historiallinen edistysaskel ponnisteluissa alkuperäiskansojen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien hyväksymiseksi. Tiibetin tapahtumat todistavat että julkistus on tärkeä.

Itsemääräämisoikeuden lisäksi julistuksen artikkelit, jotka koskevat alkuperäiskansojen oikeuksia omistaa, käyttää ja hallita maita, alueita ja luonnonvaroja, ovat kaikkein tärkeimpiä saamelaisten näkökulmasta katsottaessa. Julistuksen mukaan Suomi, Norja, Venäjä ja Ruotsi eivät voi enää pitää saamelaiten perinteisesti käyttämiä maita valtion tai jonkun kolmannen osapuolen omaisuutena. Julistus velvoittaa valtioita hyväksymään, että saamelaiset omistava perinteiset maa-alueet ja luonnonresurssit. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että saamelaisten maata ei voi käyttää teolliseen tai muuhun tarkoitukseen ellei saamelasia ole informoitu asiassa ja he eivät ole antaneet riippumatonta myöntymistä etukäteen ja että he

eivät voi saada voittoa tällaisesta resurssien hyödyntämisestä. Tällaiset kysymykset ovat olleet hyvin ajankohtaisia täällä Suomen puolella viime aikoina.

YK:n alkuperäiskansojen julistus menee paljon pidemmälle kuin ILO-sopimus n:o 169 ja ehdotus pohjoismaiseksi saamelaisopimukseksi. Me olemme Ruotsin puolella panneet merkille, että Suomen hallitukselle pohjoismainen saamelaisopimus aiheuttaa ongelmia, josta olemme huolissamme.

Ruotsin saamelaiskäräjät onnittelee Suomen saamelaiskäräjiä sen johdosta, että se pian saa muuttaa uuteen parlamenttirakennukseen Inarissa. Me Ruotsissa emme ole vielä niin pitkällä.

Lopuksi toivotamme Suomen saamelaiskäräjille, hallitukselle ja eduskunnalle onnea ja rohkeutta edistettäessä saamen kansan laillisia etuja Suomen tasavallassa.

Kiitos!